

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SUBORDINATE SERVICES OF
CO-OPERATIVE DEPARTMENT**

Saturday, 5th April 2025

(Time : 2.30 p.m. to 5.30 p.m.)

(Maximum Marks - 100)

ACCOUNTS AND AUDITING - PAPER-II

(Version - English and Marathi) (Without Books)

- N. B. :** (1) Question No. 1 is compulsory. Solve any five questions out of remaining.
(2) Question No. 1 carries 25 marks and the remaining questions carry 15 marks each.
(3) English version will be considered as authentic.

1. From the following Trial Balance as on 31st March 2024 and the adjustments given in respect of Pragati Sahakari Society Ltd., Sangli prepare Trading, Profit and Loss A/c and Balance Sheet as on that date. **25**

TRIAL BALANCE

Debit Balances	Rs.	Credit Balances	Rs.
Opening Stock (1-4-2023)	8,60,000	Sales	29,60,000
Purchases	21,00,000	Interest Earned	3,55,000
Freight and Cartage	1,20,000	Rent Received	9,00,000
Staff Salary	3,32,000	Purchase Return	1,05,000
Interest Paid	2,25,000	Share Capital	25,50,000
Postage and Telegrams	11,000	Deposits	2,20,000
Expenses on Meetings	5,000	Borrowings from Bank	27,60,000
Travelling Expenses	2,500	Loan Payable	8,00,000
Printing and Stationary	4,000	Provident Fund	27,000
Rent and Rates	1,500		
Audit Fee Paid	1,200		
Repairs and Maintenance	12,800		
Cash and Bank Balance	3,000		
Investments	9,18,000		
Loans and Advances	60,81,000		
Total	1,06,77,000	Total	1,06,77,000

Adjustments :-

- (1) Audit Fee is outstanding Rs. 1,500
- (2) Salaries are outstanding Rs. 3,000
- (3) Prepaid Rent Rs. 500
- (4) Closing Stock is of Rs. 6,80,000

2. Fill in the blanks.

15

- (1) Carriage outward should be shown in
- (2) NPA norms are applicable for District Central Co-operative Banks from the year
- (3) Profit and Loss Account and Balance Sheet of a Co-operative Society should be prepared in form.
- (4) Final Account should be prepared in days from the date of year ending.
- (5) Cash Account has always a balance.
- (6) The debenture holders are of the Company.
- (7) is the interest of the owners in a business.
- (8) is a list of balances of all Ledger Accounts and Cash Book.
- (9) Provision for re-audit has been made under Section of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.
- (10) The Audit of the entire Accounts of the Society after the end of the financial year is called Audit.
- (11) A written plan of Accounts is an
- (12) While Auditing the Accounts of Co-operative Societies, the provision of the have to be checked.
- (13) The income received daily or from Profit is called income.
- (14) In the System Term Life Insurance is taken out.
- (15) Maharashtra State Co-operative Agriculture and Rural Development Bank is also called

3. State true or false.

15

- (1) Share holders are owners of the Company.
- (2) The depreciation increases the cost of Asset.
- (3) The Closing Stock is valued at cost price.
- (4) Cash Book does not show Credit Balance.
- (5) Goodwill is a tangible Asset.
- (6) Internal Audit eliminates mistakes and confusion completely.
- (7) The main purpose of Audit is to detect irregularities and mistakes.
- (8) Revenue Expenditure is a Recurring Expenditure.
- (9) Depreciation check is done by Registrar.
- (10) There is no Audit for liquidated entities.

4. Write full forms of :

15

(1) S. I. D. B. I.	(2) R. T. G. S.	(3) E. M. I.
(4) N. E. F. T.	(5) L. I. C.	(6) G. I. C.
(7) N. P. A.	(8) K. Y. C.	(9) O. T. S.
(10) F. I. R.	(11) P. A. C. S.	(12) N. D. D. B.
(13) E. D. P.	(14) C. R. A. R.	(15) NABARD

5. Journalise the following.

15

- (1) Started business on 1st March 2023 with Rs. 50,00,000.
- (2) On 3rd March 2023 purchased machinery on credit of Rs. 20,00,000 from Mr. Ramakant.
- (3) Purchased furniture worth Rs. 15,00,000 on 7th March 2023 in cash.
- (4) Purchased Rs. 5,000 stationery on 8th March 2023.
- (5) Purchased goods worth Rs. 50,000 on 9th March 2023 in cash.
- (6) Sold goods worth Rs. 40,000 on 15th March 2023 for cash.
- (7) Paid Rs. 13,000 for transportation expenses on 17th March 2023.

- (8) Received rent of Rs. 5,000 on 19th March 2023.
- (9) Made a cash sale of Rs. 2,20,000 on 22nd March 2023.
- (10) On 25th March 2023 paid an amount of Rs. 22,000 to Mr. Kashinath.
- (11) On 27th March 2023 an amount of Rs. 40,000 was received from Mr. Pandurang.
- (12) Purchased goods on credit of Rs. 25,000 from Mr. Hiralal on 30th March 2023.
- (13) On 30th March 2023 sold goods on credit of Rs. 30,000 to Mr. Lalchand.
- (14) On 30th March 2023 wages of Rs. 20,000 were paid in cash.
- (15) Salary of Rs. 15,000 paid in cash on 30th March 2023.

6. Explain the powers, duties and responsibilities of the Auditor. 15

7. Write short notes. (any three) 15

- (1) Test Audit
 - (2) Petty Cash Book
 - (3) Non-performing Assets
 - (4) Co-operative Credit Societies
 - (5) Depreciation Method
-

मराठी रूपांतर

सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

(२) प्रश्न क्रमांक १ साठी २५ गुण आहेत. उर्वरित प्रत्येक प्रश्नाला प्रत्येकी १५ गुण आहेत.

३) भाषांतरासाठी इंग्रजी माध्यमातील प्रश्नपत्रिका अधिकृत मानण्यात येईल.

१. प्रगती सहकारी संस्था मर्यादित, सांगली या संस्थेचे ३१ मार्च २०२४ रोजीचे तेरीज पत्रक खालीलप्रमाणे आहे. २५ यावरून व दिलेल्या समायोजनानुसार व्यापार खाते, नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद तयार करा.

तेरीज पत्रक

तपशील (खात्याचे नाव)	नावे रक्कम	तपशील (खात्याचे नाव)	जमा रक्कम
आरंभीचा मालसाठा (१-४-२०२३)	८,६०,०००	विक्री	२९,६०,०००
खरेदी	२१,००,०००	व्याज मिळाले	३,५५,०००
मालवाहतूक आणि कार्टेज	१,२०,०००	भाडे मिळाले	९,००,०००
कर्मचारी पगार	३,३२,०००	खरेदी परत	१,०५,०००
व्याज दिले	२,२५,०००	शेअर भांडवल	२५,५०,०००
टपाल आणि टेलिग्राम	११,०००	ठेवी	२,२०,०००
सभा खर्च	५,०००	बँकेकडून कर्ज घेतले	२७,६०,०००
प्रवास खर्च	२,५००	कर्ज बाकी	८,००,०००
स्टेशनरी व छपाई	४,०००	भविष्य निर्वाह निधी	२७,०००
भाडे आणि कर	१,५००		
ऑडिट फी भरली	१,२००		
दुरुस्ती आणि देखभाल	१२,८००		
रोख आणि बँक शिल्लक	३,०००		
गुंतवणूक	९,९८,०००		
कर्ज व अग्रिमे	६०,८१,०००		
एकूण	१,०६,७७,०००	एकूण	१,०६,७७,०००

समायोजन :

- (१) लेखापरीक्षण शुल्क रुपये १,५०० देणे बाकी आहे.
- (२) कर्मचारी पागर रुपये ३,००० देणे बाकी आहे.
- (३) भाडे रुपये ५०० आगाऊ दिले.
- (४) शिल्लक मालसाठा रुपये ६,८०,००० चा आहे.

२. रिकाम्या जागा भरा.

१५

- (१) विकलेल्या मालावरील वाहतूक खर्च दर्शविला जातो.
- (२) जिल्हा मध्यवर्ती बँकांना एनपीए निकष वर्षापासून लागू झाले.
- (३) सहकारी संस्थेचे नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद या नमुन्यात तयार करणे आवश्यक आहे.
- (४) अंतिम हिशोब पत्रके वर्षाखेरच्या तारखेपासून दिवसांच्या आत तयार करणे आवश्यक आहे.
- (५) रोकड खात्यास नेहमी (सामान्यपणे) शिल्लक असते.
- (६) कर्जरोखाधारक हे कंपनीचे असतात.
- (७) म्हणजे मालकाचा व्यवसायातील हितसंबंध असतो.
- (८) सर्व किर्दीच्या व रोजकिर्दीच्या शिल्लक रकमांची यादी म्हणजे
- (९) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० च्या कलम अन्वये फेरलेखापरीक्षणाची तरतूद करण्यात आली आहे.
- (१०) संस्थेचे आर्थिक वर्ष संपल्यानंतर संपूर्ण हिशेबाचे जे लेखापरीक्षण होते, त्यास लेखापरीक्षण म्हणतात.
- (११) हिशेब तपासणीची लिखित योजना म्हणजे होय.
- (१२) सहकारी संस्थांची हिशेब तपासणी करताना तरतूद तपासून पाहायी लागते.
- (१३) दैनंदिन मिळणाऱ्या किंवा नफ्यातून मिळणाऱ्या उत्पन्नास उत्पन्न असे म्हणतात.
- (१४) पद्धतीत जिंदगीचा मुदतबंद विमा उतरविला जातो.
- (१५) महाराष्ट्र राज्य सहकारी शेती व ग्रामीण विकास बँकेलाच असे संबोधले जाते.

३. चुक की बरोबर लिहा.

१५

- (१) भागधारक हे कंपनीचे मालक असतात.
- (२) घसान्यामुळे मालमत्तेची किंमत वाढते.
- (३) अखेर शिल्लक माल मूळ किमतीला दर्शवितात.
- (४) रोख पुस्तक जमा बाकी दर्शवीत नाही.
- (५) नावलौकिक (Goodwill) ही दृश्य मालमत्ता आहे.
- (६) अंतर्गत तपासणीमुळे चुका व अफरातफरी पूर्णपणे नष्ट होतात.
- (७) लेखापरीक्षणाचा मुख्य हेतू अफरातफर व चुका शोधणे आहे.
- (८) महसुली खर्च हा वारंवार होणारा खर्च आहे.
- (९) झिज तपासणी ही निबंधकाकडून केली जाते.
- (१०) अवसायनातील संस्थांकरिता लेखापरीक्षण नसते.

४. खालील संक्षिप्त शब्दांचे पूर्ण रूप लिहा.

१५

(१) एस. आय. डी. बी. आय.	(२) आर. टी. जी. एस.	(३) ई. एम. आय.
(४) एन. ई. एफ. टी.	(५) एल. आय. सी.	(६) जी. आय. सी.
(७) एन. पी. ए.	(८) के. वाय. सी.	(९) ओ. टी. एस.
(१०) एफ. आय. आर.	(११) पी. ए. सी. एस.	(१२) एन. डी. डी. बी.
(१३) ई. डी. पी.	(१४) सी. आर. ए. आर.	(१५) नाबार्ड

५. नोंदवहीत पुढील नोंदी करा.

१५

- (१) दिनांक १ मार्च २०२३ रोजी रुपये ५०,००,००० मध्ये व्यवसाय सुरू केला.
- (२) दिनांक ३ मार्च २०२३ रोजी श्री. रमाकांत यांचेकडून रुपये २०,००,००० ची उधारीवर मशिनरी खरेदी केली.
- (३) दिनांक ७ मार्च २०२३ रोजी रोखीने रुपये १५,००,००० चे फर्निचर खरेदी केले.
- (४) दिनांक ८ मार्च २०२३ रोजी रुपये ५,००० स्टेशनरी खरेदी केली.
- (५) दिनांक ९ मार्च २०२३ रोजी रोखीने रुपये ५०,००० चा माल खरेदी केला.
- (६) दिनांक १५ मार्च २०२३ रोजी रोखीने रुपये ४०,००० चा माल विक्री केला.

- (७) दिनांक १७ मार्च २०२३ रोजी वाहतूक खर्च रुपये १३,००० अदा केले.
- (८) दिनांक १९ मार्च २०२३ रोजी रुपये ५,००० भाडे मिळाले.
- (९) दिनांक २२ मार्च २०२३ रोजी रुपये २,२०,००० ची रोख विक्री केली.
- (१०) दिनांक २५ मार्च २०२३ रोजी श्री. काशीनाथ यांना रक्कम रुपये २२,००० अदा केली.
- (११) दिनांक २७ मार्च २०२३ रोजी श्री. पांडुरंग यांचेकडून रक्कम रुपये ४०,००० प्राप्त झाली.
- (१२) दिनांक ३० मार्च २०२३ रोजी श्री. हिरालाल यांचेकडून रुपये २५,००० चा उधारीने माल खरेदी केला.
- (१३) दिनांक ३० मार्च २०२३ रोजी श्री. लालचंद यांना रुपये ३०,००० चा उधारीने माल विक्री केला.
- (१४) दिनांक ३० मार्च २०२३ रोजी रुपये २०,००० मजुरी रोखीने अदा केली.
- (१५) दिनांक ३० मार्च २०२३ रोजी रुपये १५,००० पगार रोखीने अदा केला.

६. लेखापरीक्षकाचे अधिकार, कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

१५

७. संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणतेही ३)

- (१) चाचणी लेखापरीक्षण (Test Audit)
- (२) किरकोळ रोख पुस्तक (Petty Cash Book)
- (३) अनुत्पादक मालमत्ता (Non-performing Assets)
- (४) सहकारी पतसंस्था (Co-operative Credit Societies)
- (५) घसारा पद्धती (Depreciation Method)

१५